

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

Verenigd met de Staat...
Franco per post... 14

(Verachijende driemaal ter week op Vrijdag, Donderdag en Zaterdag)

ADVERTENTIE...
15 cent de regel...
25 cent de regel...

MEN HEEFT HET OOK AL OP DE Stoffelijke Bezittingen der Katholijken gemunt.

De zeer Eerwaarde, zeer Geleerde, zeer Hervormde, zeer Luthersche, zeer Remonstrantsche, zeer Oud-Luthersche, zeer Contra-remonstrantsche, zeer Mennonitische, zeer Waalsche, zeer Moravische, niet Afgescheidene, naauw met de *schatkist* Vereneigde *Evangelische Kerkbode* van den 25 November, biedt zijnen lezers vier artikelen aan, allen *curieus* en aardig genoeg, om op ieder in het bijzonder vier artikelen tegen te schrijven. Wij hebben echter gedacht, en slechts *een* tegen de *vier* te leveren, en niet meer kruid tegen den Dominocraat te verschietsen, dan volstrekt noodig is, om den steeds toenemenden geest van huichelende vijandigheid des partij-helds eenigszins aan onze lezers bekend te maken. Wij hebben echter na het afschrijven van hetzelfde gezien, dat het te groot is, om gevoegelijk in eens te worden opgenomen. Wij zullen het derhalve in eenige deelen moeten onderscheiden.

De bedoelde vier opstellen moeten eigenlijk ten bewijze strekken, dat de Protestanten niets dan verdraagzaamheid jegens ons ademen, en dat de Katholijken zeer groot ongelijk hebben, om thans reeds (begrijpt gij, wat dat wordeke *reeds* wil zeggen? Het staat er zoo geschreven) om thans reeds Neerland's *liberate* Protestantische bevolking te *konen* en te *lasteren*. Wij zullen die *gegeven* bewijzen zien, en de *belofte* in Gods naam afwachten....!

Genoeg is het reeds, van het eerste artikel het begin en het slot te bemerken, om het al *omstreefs* aardig te vinden. Het draagt namelijk tot Opschrift: *Protestantsche verdraagzaamheid*, en eindigt met de woorden: «laat ons wel doen» aan allen, maar meest aan de *kwisgenooten des geloofs*! Onvrijwillig dacht hier misschien iemand aan het *Humano capiti* van Horatius, en verwacht, tusschen het Vrouwenhoofd en den afzigtelijken vischstaart, nog een paarden-nek en een lichaam met veren. Hij schouwe aandachtig toe.

Het geldt hier ook, zoo als men reeds

godsdienst, het *eigenlijke* onderwerp der *Kerkbode*!; maar, zegt hij, de materiële *kracht* zijner geloofsgenooten gaat hem ook ter harte. Nu dat gelooven wij goed; -- wij zullen later zien, dat zij die *kracht* nog wel eens kunnen noodig hebben.

In dat artikel nu wordt, ten *proeve* der Protestantische *verdraagzaamheid*, geklaagd, dat, in minder dan vijftig jaren, de *manufactuur-handel* in Nederland nagenoeg geheel van de Protestanten tot de Katholijken is overgegaan. Verschrikkelijk! De *manufactuur-handel*! En waaraan is dat wel toe te schrijven? De *Kerbode* gaat het antwoorden, en de beloofde *proeve* leveren. Luistert wel toe! -- *Niet* aan de *onverdraagzaamheid* der Protestanten....! Ik kan het niet helpen; maar het staat er zoo geschreven.

En wat nu verder? Anders niets? Ja wel, zeer veel. -- Hebt gij nooit van eene *geloofs-associatie* gehoord, die de kalanten der *manufactuur-handelaars* aan de *toombanken* der Katholijken toovert....? Die bestaat er in Nederland. De *Evangelische vijftien* hebben ze niet gezien; want zij heeft den ring van *Gyges*, om zich onzichtbaar te maken; maar -- zij is *voelbaar en tastbaar*.... Akelig! -- De *associatie* nu (ook wel *onrustige*, *hars bevelen* en *wenken van buiten wachtende factie* genaamd) sluipt geheel Nederland, ten vooral *Amsterdam* en de *grooten steden* door, en slaat links en rechts de Protestanten met eene toorts van vertrouwen, of liever van *genegenheid* tot de Katholijke *manufactuur-handelaars*. Niemand, dit is het ergste nog, dan enkele *Israëlieten*, die ook zoo nog wat *een of aantoon* verkoopen, vermag daar iets tegen; niemand bezit tegen die tooverroede het noodige *amuletum*. Het is toch wel ongelukkig! Treurig is het!

Derhalve, en dit wel ingezien, nagedacht en overwogen zijnde, beproeft de *Kerkbode*, om door een *Carmen* zijne ongelukkige geloofsgenooten van die *Roombisch-Katholijgezinde tooverkoop-ziekte* te genezen, en zingt hun op eenen hoogst loffelijken, aandoenlijken, meewaardigen, liefdevollen, verdraagzaamheid ademen den toon toe:

Last ons wel doen aan allen, maar! *meest* aan de *kwisgenooten des geloofs*! Ziet! dat is te wel gemeend; dan dat wij er iets op zouden kunnen tegen zeggen. Maar dat is

die wel is waar, geen *ontvoener* van *geene dasechtantewr*, was, in toch, altijd *stoo*, *neel* *beraenlicht* bezat, dat hij, in *zijne* *dichten*, *kop*, *middelijf* en *staart* deed *overeenstemmen*. Wat *verdichtsel* hij ook *schiep*, zegt Horatius, hoe hij ook loog (en hier kan de *Evangelische Kerkbode* nog iets van hem leeren) hij zorgde altijd, dat *begin*, *mid-* *den* en *einde* met *elkander* niet in *strijd* waren.

Atque ita mentitur...
Primo ne medium, medio ne discrepet in unum
T. T.
(Vervolg hierna.)

KERKELIJKE STAAT.

In de laatste audiëtie, welke Hgr. Tulling, Aartsbisschop van Lidzey, van Z. H. verkregen heeft, gaf Z. H. hem 3 exemplaren ten geschenke van de *Akkoutie* over den staat der Katholijke Godsdienst in Rusland, als ook van de documenten, welke daarop betrekking hadden. Z. H. verlaarde te verlangen, dat de inhoud dier stukken door geheel den aardbodem zoude verspreid worden, als een openbare, plegtige protestatie van het hoofd der kerk tegen de aanmatigingen van Rusland. Z. H. heeft versoehene kerkversierselen ten geschenke gezonden aan de Katholijke kerk van Kopenhagen.

TURKIJE

Men meldt van de grenzen van Turkije 14 Nov. «De Vorst Niehl is te Semlin weergekeerd en heeft heden het bezoek van den Turkschen gelastigten ontvangen, die daarvoor expres van Belgrado derwaarts gekomen was.

DUITSCHLAND

BERLIJN 12. Nov. Binnen kort zal de wet op het dual worden afgekondigd, met die de roprigtiag eener eero-jury. De Koning heeft, alvorens een besluit te nemen, de voornamsten zijner Generaals geraadpleegd, en zich in meer dan een geval hunnen raad ten nutte gemaakt.

HONGARIJE. Men heeft in eene vergadering van eene der comitates durven voorstellen, de Hongaarsche geestelijkheid van den Stoel van Komlos te scheuren. Dit voorstel is met algemeene gedeelde verontwaardiging gehoord. De voorstel is meermalen door luidruchtige kreeten geroep geworden. Men wilde de voordragt verlaten, en eischte dat het voorstel ongeluigen naar de werpers weergezonden werd. De staten hebben verklaard, dat zij het voorstel beschouwden, als eene toorts, bestemd, om het vuur der tweedragt in het land te ontsteken. Rusland, had blijkbaar deze Schismatische poging ingegeven; maar is nu komen te leur gesteld in hare verwachting, en zij zich iets van hare poging beloofd had.

PRUISSEN

Sinds de zaak van Keulen zijn de zaken zoo zeer en zoo spoedig veranderd, dat het protestantsche kerkblad van Pruisen, aan de protestantsche geestelijkheid voorstel...

(Deze maatregel van de Pruisische protestanten, zal de Katholijken welgovelijg zijn. Dezelve is voor eerst eene goedkeuring van de Katholijke beginselen wegens het huwelijk; eene goedkeuring, welke des te meer waarde heeft, daar zij van eene zijde komt, die begonnen is, met in de Katholijken die beginselen te taken en te verfoegen) en in alles uitgeput te hebben, wat list en geweld vermagt eindelijk er toe gebracht wordt, dezelve na te volgen.

RUSLAND

Men gaat voort in Polen de Katholijke godsdienst te vervolgen. Nog dagelijks neemt deze vervolging toe. Men spaart daartoe niets, vrees en beloften, alles wordt aangewend, ter bevordering van het Schisma. Maar men verbeelde zich niet, dat Ruslands aanval zich alleen bij de Katholijken bepaalt.

ENGELAND

Ziehier eenige nieuwe bijzonderheden nopens de gewelddadigheden, welke de leden der oud-junta van Gibraltar gepleegd hebben tegen twee Katholijke priesters dier stad, om hen te noodzaken, de kerkelijke begrafenissen te geven aan iemand, die in zulke omstandigheden gestorven was, dat de geestelijkheid dezelve weigeren moest. Deze heiligenenners hebben het er niet bij gelaten de deuren der kerk te verbreken en binnen te gaan, zij zijn ook op de pastoor ingedrongen, en mishandelden allen, die zij daar vonden, de bedienden werden niet beter behandeld, dan de priesters en de vicarius-generaal zelf. De eervoorzitter heer Browne is op straat gesleurd en voor dood op straat blijven liggen. De abt Dèveaux groot-vicarius, die de plaats van vicarius vervulde, is vervolgd geworden in het sacristij en de kerk door eene bende van onverlaten, die hem met stakelen overlaadden. Zoodra de gouverneur-generaal van het gebeurde kennis kreeg, heeft hij de politie en de soldaten, die bij gelijke van bevelen, gewaagd hadden tusschen beide te komen, gelukt de kerk, de pastoor en de geestelijkheid te beschermen. De oud-gouverneur, welke de junta in hare gewelddadigheden had aangemoedigd tegen Mgr. Hughes, heeft den 3 November de kolonie verlaten. De Katholijken verwachtten veel van den nieuwen gouverneur, de abt Dèveaux heeft denzelven benade bedankt voor de bescherming welke hij de Katholijken verleend had. Het Katholijk Instituut van Groot-Brittanje gaat voort met zich in de engelsche koloniën uit te breiden; een tak heeft zich onlangs te Colombo op het eiland Ceylan gevestigd. De Limerick Chronicle kondigt aan, dat men in Ierland voorniemens is, een nationaal gedenkteeken op te richten ter vereeuwiging der groote zedenhervorming, welke pater Mathew de apostel der matigheid, bewerkst heeft. De hertog van Leicester, de

lords Angley, Conyngnam, Gosford, Stuart de Decies, Talbot de Malatur, hebben ten dezen einde eene oproeping geteekend.

SPANJE

M. s. rijft an 24 uit Babelna: Het bombardement dat sedert middelen begonnen moest, is uitgesteld; de Franschen onderhouden met van Haten aangeknoopt. De Franschen en Engelschen waren aan boord der Fransche schepen gevlugt. De consuls aller natien hadden plegtig geprotesteerd; die van Frankrij en Engeland bevinden zich nog aan land; de overigen waren op den Melegre.

BARCELONA 25 November:

Barcelona wordt nog altijd met het bombardement bedreigd. De nationale garde stemt er in toe, dat de gevangen genomen troepen, overeenkomstig de capitulatie zonder wapenen de stad verlaten. Camputin erkent de overige troepen, die de revolutionaire beweging schijnt uitgestrekt te hebben is won tot de orde vordergekeerd. Te Figueras heeft de maire door eene krachtige handeling de revolutie geseukt. Te Gerone hebben de autoriteiten des bestuurs ongelijks hun gezag herkragen; en alle overige steden zijn deze voorbeelden gevolgd. Zoodat op dit oogenblik Barcelona alleen schijnt te staan.

BELGIE

Mgr. de bisschop van Orléans, baron van Wijkerloo is sinds eenigen tijd te Brussel. De Kamer der vertegenwoordigden heeft een wetsontwerp, dat betrekking heeft op de overeenkomst welke België met Spanje gesloten heeft, met algemeene stemmen, eene uitgezonderd, aangenomen.

De heer Caumartin, onder wiens doik de heer Sirey onlangs te Brussel gevallen is, heeft geschreven, dat de wijl de geregtelijke vervolgingen oyer dit noodlottig voorval te Brussel plaats moeten hebben, dat hij zich derwaarts begeven zal, om zich voor het gerecht dier stad aan te bieden, en te bewijzen, dat hij is geprovoceerd geworden, geslagen en gekwetst, en dat zijn wil voor niets geweest is in het tragisch einde van dien betrouwenwaardigen strijd.

Hij was ypothecaris te Parijs te verlaten op den 27 November, om zich naar Brussel te begeven met den beroonden advocaat Plougoulin, dien hij tot verdediger gekozen heeft.

NEDERLANDEN

BOSCH 2 Dec. Men verneeft niet genoege, dat het 25. de behangt heeft aan den Litograaf Deandinne; te Aalstergewand, als aanmoediging in verband met de door den koning gescheide uitgave van het Gedenkbok van Dr. Wap, geneig Gouden Medaille toe te kenen.

St. MICHIËLS-GESTEL 28 Nov. Gisteren heeft Mgr. de bisschop van Emmaus de welwillendheid getuid in onze gemeente, welke het geluk heeft der bevestigde plaats in haar midden te bezitten, het Al. Sacrament des Voruuzels aan leed. Hierom dordal vormelingen toe te dienen. Zijne Hoogwaardigheid kon deze plegtige gelegenheid niet laten voorbijgaan, zonder de geloovigen en in het bijzonder de vormelingen het hoope des levens voor te breken, met hen de gewichtigheid van dit Al. Sacrament, en derzelver ijke vruchten voor open te stellen. De plegtigheid werd niet weinig verhoogd door eene pontificale mis, welke Mgr. met de hem eigene gedachten tot heil der gemeente aan God opdroeg.

TILBURG 30 Nov. Heden om twaalf ure is Z. M. de Koning onder het gejuich eener talrijke menigte, en onder het wapperen van ontelbare vlaggen in ons midden gearriveerd. Men sloot zich om Z. M. alhier tot zaterdag zal overbesch. Het Handelsblad verhaalt, dat te Zutphen, ter gelegenheid van een zonder impost, en daarom aangeslagen stuk vee, ongeregelheden hebben

plaats gehad. Een hoop graauw verzette zich tegen den aanslag; zoodat de militaire magt te hulp moest geroepen worden, om de gruwelijk mishandeld wordende ambtenaren te ontzetten. Het kroops onder rukt aan; maar als het voldeand; de ingedroegden verscheenen en der hulp dat vereenigde krachten, mogt het onder bedwing van den menschen saellhou, gelukken de menigte uiteen te drijven. Vier der belhamers zijn gearresteerd.

's GRAVENHAGE 28 Nov.

Gisteren ten 12 ure in het veld van de Maliebaan alhier door Z. M. den Koning, eene groote revue gehouden over de troepen die in deze stad in bezetting liggen, zijnde het regiment grenadiers, een bataillon jagers, het regiment dragonders en eene batterij ligte rijdende artillerie. Z. M. de Koning was vergezeld van Hoogheidszonen, HH. KK. HH. de Prinsen van Oranje, Alexander en Koning, en door Konings broeder, Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, en door een luisterrijken staf gevolgd. Nadat de troepen door Z. M. den Koning waren gerespecteerd, hebben zij, onder het uitvoeren van onderscheiden stukken door de korpsen muzikanten der verschillende troepen, voor Hoogheidszelve gedefileerd.

Men verneeft, dat Z. Exc. de Minister van Koloniën, onlangs ter kennis van alle belanghebbers bij het weduwen en weezen fonds der officieren van de landmagt in Nederlandsch Indie, die zich hier te lande bevinden, gebragt heeft, dat uit de laatste lijst van het Indisch bestuur ontvangen berichten en daarbij gevoegde berekeningen, der inkomsten van het voornoemde fonds gebleken is, dat het wel ten gevolge van de door den Koning, op des Ministers voorstel, verleende kwijtschelding der schuld, die het fonds op den 31 December 1841 aan de Indische kas had, als van de bepalingen vervat in het mot. I. Januarij 1842 ingewoerd reglement, de financiële staat dier instelling gedoogt, om het heffen van contributies op de indemniteiten der officieren van de landmagt als een aldus te keeren tot de voor 1 Januarij 1842 hebbende schaal van uitdeelingen van de weduwen en weezen.

Ten gevolge hiervan, is dan ook, bij Koninklijk besluit van den 2 November, No. 80, het wijziging in de wet van het hants werke van reglement van het voornoemde fonds en met ingang van den 1 Januarij 1843, onder anderen bepaald, dat de schaal der te storten hoofdsom, in eens door officieren, die zich in het huwelijk begeven, vermeld bij art. 9 van het gezegde reglement, zal zijn als volgt: een luitenant-generaal 1300, generaal 1200, luitenant 1100, luitenant-kolonel of majoor 1000, kapitein 650, eerste of tweede luitenant 500, dat de bij art. 18 van het voornoemde reglement vastgestelde schaal der weduwen pensioenen zal zijn als volgt: de weduwe van een luitenant-generaal 1300, van een generaal 1200, van een luitenant-kolonel of majoor 1000, van een kapitein 650, eerste of tweede luitenant 500, en dat ook ten behoef van ieder kind, beneden het bij art. 19 van het voornoemde reglement vermeld getal van vier, eene jaarlijkse gratificatie van 25 zal worden betaald. Men verzoekt ons ten ernstigsten tegen te spreken, het Berigt door een onder dienden verspreid, wegens poging, te doen, zooden zijnde aangevonden, ter verwalling, van de wet, volgens dat schied onbetreft, vacature van het ampt van Procureur-Generaal te Utrecht.

Van die vacature is niets bekend, noch is zij zelfs volgens de bestaande wetgeving denkbaar. Verwants de Procureur-Generaal zijn ontslag niet gerdagd heeft, het is dan ook eene zeldzame voorzigtigheid dat er iemand zou gepoeld zijn, geworden om dien post vac. a. te vervullen. (Ned. Nieuwsb.) 's GRAVENHAGE 30 November. Men verneeft, dat er bij gelegenheid van 's Konings aanstaande verjaardag, onder anderen eene krachtige verlijch-

ing op den Vijver zal plaats hebben. Men verzekert, dat het Z. M. heeft bevestigd, eene gift toe te kennen, ten einde Hoogstdezelfs verjaardag op eene aangename en passende wijze worde gevierd, door de bevolking van het Diaconie-oude vrouwen- en kinderkuis der Nederlandsche Hervormde gemeente alhier.

-- Gisteren heeft het gerechtshof in Noord-Holland voor de vierde reize, binnen den tijd van weinige weken, op nieuw een doodyonnis uitgesproken, en wel over J. H. Spinterink, oud 20 jaar, die in de maand Mei dezes jaars zijne moeder met een mes eene wonde had toegebracht, aan welke zij twee dagen daarna is overleden.

-- Reeds is gemeld, dat onze verdienstelijke stadgenooten, de Heeren Walther en Bosboom, de eerste met de gouden, en de tweede met de zilveren vergulde medaille bekroond zijn geworden, wegens de door hen op de jongste te Brussel gehouden tentoonstelling gezonden schilderijen. Thans verneemt men met genoegen, dat dezelfde oer nog aan twee andere onzer stadgenooten, de Heeren Schendel en Vervoer, te beurt is gevallen, aan wie mede de zilveren vergulde medaille toegewezen is. Behalven dezen, is ook nog de zeeschilder P. J. Schotel, te Medemblik, met hetzelfde metaal begiftigd.

(Ned. Nieuwsblad.)

-- Men verneemt dat Chiavarrini, welke beschuldigd wordt, van hier te lande valsche coupons gemaakt of in omloop gebracht te hebben, in Mitaan gevat is.

-- In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 29 November (waarin de Commissie Griffler tijdelijk de betrekking van griffier der Kamer heeft waargenomen) is ingekomen eene missive van Zijne Exc. den Minister van Kolonien, die, ingevolge art. 59, alinea 2, der Grondwet, aan de Kamer doet toekomen de staten van ontvangsten en uitgaven van de volkplantingen en bezittingen van het Rijk in andere werlddeelen, over den jaer 1842. Deze stukken zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De heer van Dam van Isselt heeft, ingevolge art. 83 van het reglement van orde der Kamer, ten behooren tijde een voorstel gedaan, tot welke ontwikkeling hem thans het woord verleend wordt. Hij geeft te kennen, dat door de Commissie tot de verzoekschriften op den 2 dezer verslag gedaan werd, van het request van G. Norp, landbouwer, wonende te Luttenberg, gemeente Raalte, provincie Overijssel, die zich daarbij beklagt over het misbruik, (dat) door de administratie der belastingen wordt gemaakt van art. 19 der wet van 29 maart 1833 (Staatsblad n. 3), zoodat aan hem willekeurig is geweigerd, het zetten van een koren-molen; vragende hij wijders de medewerking van de Kamer, om te worden gehandhaafd bij zijn goed recht. Gemelde Commissie meende voor te moeten stellen, met betrekking tot dit request, over te gaan tot de orde van den dag. De meerderheid der Vergadering vereenigde zich niet met die conclusie van de Commissie, maar met het voorstel van den heer van Dam, en besloot tot het nederleggen ter griffie, ten einde aan de leden gelegd te worden, om het verzoeken een nader voorstel daaromtrent te doen. Aanvankelijk meende de heer van Dam, dat walgig dat art. 19 van de wet voornemens enige wijziging zou moeten ondergaan, maar het zekere hoop de bedoeling van den wetgever is geweest, om het 4de aan met 200 koren molens geheel afhankelijk te maken van het goed vinden der administratie, en dat dus de wettelijke bepaling op een onduidelijkheid en verhoorde onbegriping was toe te schrijven. Bij onderzoek is het hem echter gebleken, dat het bedoelde artikel beter en niet duidelijker kan worden uitgelegd, het is hem dus georgekomen, dat hij een voorstel deed, een misbruik van gezag, dat de heer van Dam van Isselt heeft bezworen (ziet de heer van Dam) dat wij de algemeene en bijzondere vrijheid der ingezetenen zullen bewaren en beschermen: aangezien tot die vrijheid behoort, dat ieder ingezetene,mits zich gedragende naar det

voorschriften der wet, zoodanig bedrijf kan uitoefenen, als hij tot bevordering van zijne belangen verneemt dienstig te zijn, en aangezien G. Norp zich beklagt in die vrijheid te zijn belemmerd, zoo neem ik de vrijheid aan U Edel Mogenden voor te stellen, zijn verzoekschrift te verzenden aan den Minister van Financiën, ten einde door Z. Exc. het noodige onderzoek kan worden ingesteld naar de oorzaken van de willekeurige handelwijze der administratie, waarover de adresant zich beklagt."

De heer van Dam merkt wijders op, dat art. 83 van het reglement van orde betrekking heeft tot voorstellen, die het uitvloetsel zijn van art. 114 der Grondwet, maar dat zijn tegenwoordig voorstel niet in die termen valt, en dat hij uit dien hoofde wenscht, dat daarover dadelijk worde beraadslaagd.

De heer van Panhuys vereenigt zich voor alsnog niet met het gedane voorstel. Hij herinnert aan de bepaling van art. 19 der wet op het gemaal, van 29 maart 1833; waarbij vastgesteld wordt, dat geene molens kunnen worden opgericht, zonder dat het terrein, waar de oprigting verlangd wordt, door den Koning tot dat einde zal zijn goedgekeurd. Het is de Commissie tot de verzoekschriften voorgekomen, dat daarbij daad werkelijk aan den Koning de bevoegdheid verleend wordt, om te oordeelen of de oprigting der molens al dan niet zal worden toegestaan. Hoe dit ook zij, de Kamer heeft geen bewijs van misbruik van magt aan de zijde der administratie van den requestant bekomen. Het blijkt niet, dat het bestuur in de uitlegging, die het aan de wet geeft, te ver gegaan is. Ware dit het geval, hij zou de laatste niet zijn om het gedane voorstel aan te nemen.

De heer van Goltstein kan zich mede met het voorstel niet vereenigen. Het geldt hier de beoordeeling eener handeling, waarvan de heiliging aan de administrative autoriteit moet worden overgelaten. De beantwoording der vraag, of er eene vergunning tot oprigting moet worden verleend, is aan het bestuur verbleven. Het bestuur heeft gehandeld binnen den werkring, dien de wet het geeft. Daar het, nu niet blijkt, dat de verzoeken het recht aan zijne zijde heeft, kan hij zich met deze zaak niet inlaten. Hij oordeelt, dat de Kamer op die wijze gevaar zou loopen in eenen werkring te komen, die de hare niet is.

De heer van Dam van Isselt looft zijn voorstel nader toe en blijft volhouden, dat de administratie art. 19 in eenen te ruimen zin heeft uitgelegd. Het gaat te ver, wanneer het slechts van de administratie zou kunnen afhangen, of er al dan niet ergens een molen zal kunnen worden gevestigd. Wanneer hij art. 19 leest, dan is de bepaling van dat art. niet willekeurig, maar zeer doeltreffend. Het oogmerk van den wetgever was, dat niet ieder ingezetene een molen kan oprigten op een terrein, dat hij slechts goedyndt. De wet vordert, dat de molenaar het terrein aan het wetgevoel door de administratie sionit te worden goedgekeurd met het oogmerk, zich te overtuigen, dat op de aangeduide plaats de surveillance mogelijk zal zijn. Nu klaagt Norp, in zijn request aan de Kamer, dat hij jaren lang is vergeefs getracht heeft, ter bedoelde plaats een molen te vestigen. Hij heeft onderscheiden plaatsen tot dat einde aangewezen, en heeft het zelfs der administratie overgelaten de plaats op te geven, waar men den molen kon oprigten. Norp heeft zich misdien aan de bepalingen der wet onderworpen. De Regering kan de vrijheid niet hebben, om de burgers van den Staat te verhoeden van hun beroep te bevelen. Hij blijft op de verzending van het request aan den Minister aandringen, met het oogmerk, dat Z. Exc. een onderzoek nopens deze zaak, bevele van den uitlag daarvan mededeeling doe aan de Kamer en den verzoeker te zijn goed recht herstelle. Het voorstel leidt tot het volgen van den doelreffenden weg. Het den Minister mede niet ongevallig kan zijn, daar ook Z. Exc. het grootste belang er bij heeft, dat de ambtenaren de wet zoodanig uitleggen, dat die explicatis tot geene gegrondklagen aanleiding geve. Welk besluit de Kamer ook

neme, heeft hij zijn plicht vervuld, niet gedoogd dat er misbruik van gezag gemaakt worde, en niet toegelaten dat men uit de wet een recht tracht te putten, hetwelk daarin niet gelegen is.

De Minister van Financiën heeft gemeend enige inlichtingen te moeten geven. Nopens art. 19 oordeelt Z. Exc. dat het aan het hoofd van den Staat toekomt, om eenen molen al dan niet te doen oprigten, en dat de redenen, die den Koning daartoe bewegen, niet behoeven te worden blootgelegd. Intusschen heeft een der vorige sprekers te recht gezegd, dat de Minister van Financiën gaarne onderzoeken wil, of aan de zijde der administratie overdrifving bestaat, in welk geval Z. Exc. zich bejveren zou, daarop terug te komen. De minister meent echter dat de administratie ten deze noch ligtvaardig, noch willekeurig heeft gehandeld. Het is waar, dat Norp een koren-molen heeft wenschen op te rigten, en dat hij daartoe bij herhaling vruchteloze pogingen heeft gedaan. De redenen, die bewogen hadden hem die vergunning te weigeren, waren te gegrond, dan dat daarop ligtvaardig teruggekomen kan worden. De oprigting van niet gestribben met genoegzame zekerheid tegen de fraude. De gemeente is te gering, dan dat er met eenige vrucht een koren-molen zou kunnen worden gevestigd. Aldaar bevinden zich veertig meest armoedige huisgezinnen. Men berekent echter, dat tweehonderd gezinnen gevorderd worden, om den molen met goede uitkomst te doen werken. Alzo kan geene andere bedoeling bestaan hebben, dan wellicht op eene frauduleuze wijze meer te malen. De administratie kan en mag de amokkelarij niet wilfens en wetens aanwakken. De plaats is bovendien op eenen korten afstand van korenmolens omgeven. Het geheel terrein der plaats was, voor de oprigting van den molen ongeacht. Men zou tot zijne surveillance nieuwe ambtenaren moeten aanstellen. Die ambtenaren zullen meer kosten dan de molen zal opleveren. Het is op deze gronden dat alle ambtenaren, die over deze onderwerpelyke zaak gehoord zijn, eenstemmig van gevoelen zijn geweest, dat de administratie aan het verlangen van den requestant niet kan voldoen.

De heer van Dam van Isselt heeft den Minister beantwoord. Dat het gemeen overleg bevorderd werd, door de tegenwoordigheid der Ministers in de vergadering, was hem recht aangenaam. Hij bedankte den Minister voor de gegeven inlichtingen. Zij hebben hem echter niet kunnen overtuigen dat hij dwaalt. Het was hem tot dusver onbekend, dat de teedere zorg van den fiscus hier te Lande zoover gaat, dat men zich daarover bekommert, dat de requestant, door de oprigting van den molen, geen genoegzaam middel van bestaan zou vinden. Met teedere zorg heeft hij vernomen, dat de administratie de vergunning geweigerd heeft, omdat zij den verzoeker sommige bedoelingen toeschreef. Dit is reeds op zich zelf misbruik van gezag. Overigens kon men de afwijzen van den Minister en den requestant niet overeen en uit wetgevee zijn verlangen, dat het request aan den Minister worde verzonden, opdat men wat waaraan men zich te houden hebbe.

Zijne Exc. de Minister van Financiën verklaart dat het zijne bedoeling niet geweest is den requestant onedele bedoelingen aan te wijzen, maar dat hij alleen ten oogmerk gehad heeft, te doen zien, dat wanneer er molens worden opgericht, zonder dat 200 gezinnen in de gemeente zijn, de molens geene goede rekening geeft, en men derhalve de oprigting te vergunnen, die amokkelarij in de hand werkt.

De heer Scheers van Harenhoop oordeelt, dat de klage, in het verzoekschrift xervat, te algemeen is, dan dat er enig gevolg aan kan worden gegeven.

De Voorzitter stelt thans voor, in stemming te brengen de vraag, of de zaak dadelijk zal worden afgedaan?

De heer van Dam meent, dat er altoo gestemd zal worden over eene vraag, die reeds beslist is, want er is over zijn voorstel reeds beraadslaagd

De Heer van Luthe, van Rechten en Brucé ont-
kerstouwen den Voorzitter. Voor dat zij in de
vergadering kwamen, was huff van het gedane
voorstel niets bekend, en het valt hun moeijelijk
om te dien aanzien onverwijd een besluit te nemen.
Zij verlangen dat een dag van beraadslaging over
het voorstel, werde bepaald.

De heer Brucé dringt daarop thans te meeraan,
na de ontvangen inlichtingen van den Minister.
De zaak is nu eenigzins van gedaante veranderd.
Eene verzending van het request aan den Minister,
zou thans de verklaring inhouden, dat de Verga-
dering zich met de uitleggingen en mededeelingen
van den Minister niet vereenigt, en dat Z. Exc.
strijdig met de wet heeft gehandeld. Eene ver-
zending is nu da afkeuring van het gedrag des
Ministers.

De heer van Dam van Isselt verklaart, dat hij
zich, na het te kennen gegeven verlangen, door
drie zijner medeleden, niet zal verzetten tegen het
drukken en ronddeelen van zijn voorstel, noch tegen
het vaststellen van een naderen dag van beraadslaging.
Dien overeenkomstig wordt besloten.

Ingezonden Stukken.

2 Bosch den 24 November 1842.

AAN DE REDACTIE VAN DEN NOORD-BRABANDER.
Dat in alle voornaamste plaatsen onzes Vaderlands
de fraaie kunsten in den volkomensten graad voor-
gestaan, en zelfs ten platte lande eenigzins be-
oefend werden, was mij reeds van mijne jeugd af
bekend; doch, dat deze, op sommige kleine dorpjes,
tot zulken hoogen trap geklommen waren, neen!
in waarheid, hiervan was ik niet bewust. Immers
dragen er enige hiervan blijken in de Mejerij, en
boven alle deze zoude ik in Toonkunst, in de daad,
Bladde mogen aanstippen.

Het was op den 17 dezer, dat ik mij pligt-
halve aldaar bevond, geenzins bedacht er dalgene
aan te treffen, hetgeen ik in zoovele plaatsen, ik
bedoel eene Muziek-Vereeniging, gevonden had.
Doch hoe werd ik hierin verrast, toen ik mij door
een Choristen Gezelschap zag uitgenoodigd tot het
bijwonen van eene Soirée Musicale. Zelf een lief-
hebber dezer edele kunst zijnde, benieuwd naar
den samenstel van dit Concert heb ik hetzelfde
bijgewoond, en verbaasd heb ik moeten uitroepen:
» Welke treffende klanken! Welke melodiën! Welke
» keurige afwisselingen!» Met het grootste gemak
bragten zij de moeijelijkste stukken van Haydn en
Mozart ten uitvoer, en meer voldaan dan dat
ik een luisterrijk en heinde en ver bekend Muzijk
Gezelschap had bijgewoond, keerde ik van deze
eenvoudige bijeenkomst terug.

Wogten deze weinige regelen, Mijnheer, in enig
hoekje van uw geacht Dagblad, een plaatsje vinden,
ten einde, wate het mogelijk, eeniger mate ten
opwekking en opwekking der landelijke beoefenaars
van de Muzijk te dienen, dan zal ik mij ten
hoogste vereerd achten.

Uw bestendige lezer.

ADVERTENTIE.

Heden beviel van een Welgeschapen
ZOO N, AGNES VAN DE GOOR,
geliefde Koftgenoute van
A. W. HEUVELMANS.

Vught, 27 Nov. 1842.

J. HILBRANT, Koopman in de
Hinthamerstraat te dezer stede, maakt aan
zijn geerde Begunatigera bekend, dat hij bij
gelegenheid der St. Nicolaas-Markt, niet
met zijne KRAAM op de Markt staat,
maar daantegeen ten zijnen Woonhuize is
uitgepakt, met eene groote partij KINDER
SPEELGOED, tegen seer verminderde
Prijzen, alsmede GALANTERIE N,
GLASWEKK, PORCELEIN,
HAYONHOUTEN en VER-
LAKTE GOEDERTEN, welke uit-
hoofde van Uitverkoop tegen meer dan
25% beneden Fabrijs Prijs zullen wor-
den verkocht.

Zullende de dagen, waarop de publieke Uit-
verkoop zijner GOEDEREN zal
gehandelt worden, nader worden bekend gemaakt.
Bovendien zoh verder een belevende eene
Pronptie en Civiele bediening.

M. GOULMY Constituer Distillateur, te *2 Bosch*,
heeft de eer te hetigen, dat ter gelegen-
heid van het St. Nicolaas-Feast, zijn Maga-
zijn zal voorzien wezen, van alle Artikelen
tot zijn vak behoorende; hetzelfde zal goed
verlicht en versiert zijn, en een Gezigt
voorstellen van het Feest van Toulon.
Evenals in vorige jaren, zal men op den Avond
van den Vyfden December, *Vyftig Cent*, voor
een Kaartje betalen, hetwelk voor de Voor-
werpen die men koopt, in betaling ge-
geven wordt. Dezelve is ook voorzien van
Truffels, en Terrines de Foie Gras, van
alle groote, en kleine aardigen, en

N. JANSEN, Constituer, maakt aan het geëerd
publiek bekend, dat zijn Magazijn bij gele-
genheid van de St. Nicolaas-gebunatige-
avond, ruim voorzien zal zijn, van allerschou-
ste BONS, SURPRISSEN,
VERSCHEDE K. B. A. K. en verdere alles
wat tot dit vak behoort; zullende het BUFFET
van onderscheidene ververschingen voorzien
zijn. Op den avond van den 5. dezer is de
toegang uit zijn Magazijn bepaald op 60 Cent
per persoon, welke in betaling der voor-
handen zijnde Goedaren wordt aangenom-
men; ook zal in genoemd Lokaal aanwezig
zijn, een gezigt voorstellende het **Dorp
Scheveningen**, recommandert
zich in de gunst; zullende door eene pronptie
en civiele bediening zich meer en meer het
vertrouwen van zijne geerde begunatigera
trachten waardig te maken.

Ook zijn bij hem voorhanden, TERRINES
de Foie Gras aux TRUFFES du Peri-
gord, TERRINES de perdre aux rouges,
des TRUFFES fraiches et Conservés etc.
2 Bosch 2 December 1842.

M. B. WALLAGH,
Hof-Tandmeester
VAN Z. K. H. DEN PRINS VAN ORANJE,

heeft de Eer, het geacht Pu-
blik van *2 Bosch* te verwit-
tigen, dat zijn verblijf alhier
niterlijk tot den 5 dezer is
bepaald is. - Is te spreken
of te ontbieden, ten huize
van den Heer DOCTERS,
in het Logement den Eenhoorn in de Katre-
straat, alwaar bij afwezigheid zijne TAND-
MIDDELEN verkrijgbaar zijn gesteld.

* * **De Lage Lasteraars,**
die waarschijnlijk uit Broodnijd hebben pogen
onzen goeden naam te bezwaken, worden
ernstig aangemaand hunne Slangentong te
bedwingen, daar wij stipt zullen navorschen
welk nadergebroed dit pougt te doen, en hun
dadelijk in regten aanspreken.
Amsterdam, den 29 November 1842.

De Notaris A. P. BOLSUIS
te *2 Hertogenbosch*, zal, voor
zijn principal publiek op-
veften en verkoopen:
Een Kapitaal dubbel HEEREN-
HUIS, en E. R. F., met
KOETS HUIS, STAL-
LING en TUIN sedert weinige jaren
geheel nieuw, gebouwd, staande en gelegen
te *2 Hertogenbosch*, achter het Wildvarken,
Kadaster Sectie G. no. 1717, groot 9 Roeden
70 Ellen.

Dit HEEREN HUIS, alreins modern
ingerigt, bevat, aan beide zijde gelijk vloer,
eene groote VOORKAMER, met
marmeren SCHOORSTEENEN,
voorts nog verscheidene KAMERS en
KEUKENS, Boven, acht KAMERS,
zijnde allen met SCHOORSTEENEN en
INGEWERKTE KASTEN voorzien,
BEHANGEN en GEPLAFON-
NEERD, twee ZOLDERS, KEL-
DERS, een WASCHEHUIS, en
een groote plezier TUIN, met vrucht
en andere BOOMEN beplant.
Te aanvaarden met 10. Februarij 1843.
Deze Verkoopung zal geschieden te *2 Hertogen-
bosch*, in het Eindhovendach Koffijhuize bij
M. LANDHEER, op vrijdag den
9 December 1842 provisioneel en finaal op
Vrijdag den 28 December daaraanvolgende
des avonds ten 7 ure.

DE GEENEN
OP HET VINKEL,
Is te koop extra mooi MASTEN-
PLANTSOEN, tot een civielen
prijs, te bevragen bij ANTONIE
- van VILREBOEL Voe Nijland

* * Het KERKBESTUUR DER
HERVORMDE GEMEENTE VAN
HERVORMDE K. B. A. K. als duarter be-
hoorlijk geautoriseerd, zal op Dinsdag den
12e. December 1842, roormiddags om 10 ure
ten huize van G. MEULENSTEEN
te Dinther publiek AANBESTEDEN:
Het VERBOUWEN van een gedeelte
der PASTORIJ te Dinther,
met WIJBOUWING van een
BEUKLOKKAAL, waarvan
B. S. T. K. en T. E. K. N. I. N. G.
liggen, ten huize van L. H. O. J.
LARD te Berlicum, en bij G.
MEULENSTEEN te Dinther.
Dinsdag den 29 November 1842,
Nantent het Kerkbestuur, GELPKE, Kerkvoogd.

Bij J. H. SOMMER te Dorsbörgil, is van
de Pers gekomen en alreim verandert en de
Amsterdam bij M. M. DEICHAARD
krijghem gesteld: **PROTEST OP DEN
TIENDEN TITEL VAN HET TWEDE
BOEK VAN HET WETBOEK VAN
STRAFREGT, ARTIKEL 4.** Voorge-
dragen in de Tweede Kamer.
Prijs 25 Cent.

DEBALLE
HOTEL OUD-KEIZERSHOF bij den heer
A. GOMMERS, in de Apostelstraat te *2 Bosch*.
**Draperies, Chales, Soieries
et Nouveautés**
EN TOUTE GENRE, VENDE EN
GROS et en DETAIL
à PRIX FIXE
à plus de 88 pour % au dessous du Cours.
CHALES en toute genre en toute grandeur
à 1-25 Cts. à 60, MARCELINE en
toute grandeur 20 Cts. à 60, S. A. B. L. 30
et BOUTS SOIE de toutes les Couleurs
80 Cts. à 1-25. 150 DESSIN NOUVEAU
en Soiries faconnées 80 Cts. à 2 H. TOF-
FETAS 41 et 71 à 1 à 2-25 Cts., ETOFFES
DUCHESSÉ, et VELOURS CHINEE,
MOUSSELINE LAINE, NAPOLI-
TAINE et BAREGE 25 Cts. à 1 H.
GRANDE OCCASION en BEAU ME-
RINOS de France et Orleans 8 et 9, 80
Cts. à 1-50, DRAPERIES, ETOFFE
NOUVELLE pour PANTALONS et FAL-
LETOS et DUFEL en toutes genres 2-50
à 4-50, CRAVATTE abrapu et en SOIE
UNIS et FACONNÉES 1 H. à 6
GILETS en SATIN UNI et BROCHE
75 Cts. à 3 H., GILETS en VELOURS
de SOIE FACONNÉES et à DOBBE
FOND CACHEMIRE 5 à 20 H. GIL-
LETS en CACHEMIRE BROCHE de
Paris (PURE LAINE) 2 à 3 H. FICHUS
en VELOURS en SOIE et en CHENIES
50 Cts. à 1-30 Cts., GANTS DE SOIE,
FIL DECOSSE, et en CHEVREUIL
GLACE 15 Cts. à 1 H. le tout de la plus
grande nouveauté.

NB. Les personnes qui ne seront pas Comple-
tement Satisfaites de leur achat pourront les
rapporter.

De Notaris van *2 Hertogenbosch*
van Dinsdag, Woensdag en Donderdag,
den 29 en 30 November en 1 December 1842.
ROGGE / 7,00 a / 7,60 het Nederlandsch met, die andere
gering zijnde, is goed afgevoerd, de loge en
BOEKWEIT / 5,50 a / 6,35 eenigzins minder in prijs, heeft
tamelijk kooplust geboden.
HAVER / 2,15 a / 2,65, middelen van de verminderde prijs
heeft dit product goede koopers gevonden.
OP LEVERING VERKOCHT.
KERESCHER TARWE 41 no. 91 no. 41, met med / 10,00.
HEIJERISCHER ROGGE 23 pond / 7,00.
BOEKWEIT 68 pond / 6,15.
GELDENHAGER GORT HAVER 44 pond / 3,00.
VOEDER HAVER het middelen pond 8 cents, het best
Land van Alenmach Koopland 9 met / 390,00.
Zijnde de middelprijs van de Rogge waarnaar de sifting van
het brood op Dinsdag den 29 November / 7,30 a.
Het best, pond Beter / 0,72 a / 0,78.
De 8 Roggenbrood - 30 Cent.
Ter Drukkerij van D. A. A. DE BOOL.